

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko M. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w K.
o zapłatę,
oraz z powództwa wzajemnego M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
spółki komandytowej w K.
przeciwko J. P.
o wydanie, ustalenie
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
spółki komandytowej w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 16 kwietnia 2018 r., sygn. akt I ACa [...],

1) odrzuca skargę kasacyjną w części odnoszącej się do oddalenia apelacji M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w K. w zakresie zaskarżającym rozstrzygnięcie o uwzględnieniu powództwa głównego – w całości, w zakresie zaskarżającym rozstrzygnięcie o oddaleniu powództwa wzajemnego - w części dotyczącej żądań nakazania zwrotu szyldu i obniżenia czynszu oraz żądań ewentualnych, ponadto w części odnoszącej się do orzeczenia o kosztach postępowania apelacyjnego w tym zakresie,

2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałej części,

3) oddala wniosek J. P. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 16 kwietnia 2018 r. oddalono apelację pozwanej (powódki wzajemnej) – M. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w K. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 14 marca 2017 r., którym: (I) zasądzono od pozwanej (powódki wzajemnej) na rzecz powoda (pozwanego wzajemnego) J. P. kwotę 218 244,20 zł z odsetkami, (II) zasądzono od pozwanej (powódki wzajemnej) na rzecz powoda (pozwanego wzajemnego) J. P. kwotę 20 711,56 zł z odsetkami, (III) oddalono powództwo główne w pozostałej części, (IV) oddalono powództwo wzajemne w całości, (V) oddalono powództwo wzajemne ewentualne, (VI,VII) rozstrzygnięto o kosztach postępowania.

Pozwana (powódka wzajemna) M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. złożyła skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji w całości.

Sąd Najwyższy zważył:

- odnośnie dopuszczalności skargi kasacyjnej

Zakresem zaskarżenia objęty jest wyrok Sądu drugiej instancji m.in. w części oddalającej apelację pozwanej (powódki wzajemnej) od wyroku Sądu Okręgowego, którym zasądzono od pozwanej głównej na rzecz powoda głównego świadczenia w postaci czynszu najmu i świadczeń dodatkowych, których źródłem była umowa najmu lokalu użytkowego położonego przy [...] w K. (pkt I) oraz skapitalizowane odsetki od tych świadczeń (pkt II). Rozstrzygnięcie o oddaleniu powództwa wzajemnego (pkt IV) dotyczyło m.in. żądania nakazania zwrotu szyldu lokalu, obniżenia czynszu najmu do kwoty 12 000 zł miesięcznie, a o oddaleniu powództwa wzajemnego ewentualnego (pkt V) nakazania wykonania umowy najmu poprzez wskazanie miejsca zawieszenia szyldu oraz tablic reklamowych w postaci tzw.

potykaczy.

Zgodnie z art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o czynsz najmu lub dzierżawy. Pojęcie "sprawy o czynsz najmu lub dzierżawy" w rozumieniu powyższego przepisu wielokrotnie było przedmiotem wykładni. Dominuje stanowisko, że powinno być ono interpretowane szeroko i obejmować zarówno sprawy o ustalenie stosunku prawnego lub prawa jak i sprawy o ukształtowanie stosunku prawnego, jeśli przedmiotem ustalenia bądź ukształtowania dokonywanego orzeczeniem sądu ma być czynsz najmu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 587/97, OSNC 1998, Nr 12, poz. 213). Sprawą "o czynsz" jest zatem sprawa z powództwa obu stron stosunku najmu (dzierżawy), która dotyczy obowiązku płacenia czynszu, jego rodzaju, wysokości, sposobu płacenia oraz istnienia zobowiązania z tego tytułu, bez względu na sposób obrony pozwanego, a więc także taka, w której kwestionuje on swoją legitymację bierną, czy legitymację czynną powoda jak również istnienie zobowiązania z tytułu czynszu (por. nie publikowane postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2015 r., II CSK 14/15, z dnia 2 grudnia 2014 r., V CSK 286/14, z dnia 8 października 2014 r., IV CSK 194/14, z dnia 2 października 2014 r., IV CSK 71/14, z dnia 5 grudnia 2013 r., V CSK 25/13, z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 4/12, z dnia 10 lutego 2011 r., IV CZ 124/10). Dyspozycją art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c. objęte są także sprawy o odsetki za opóźnienie świadczenia czynszu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 1998 r., III CZ 65/98, OSNC 1998, nr 11, poz. 194 oraz z dnia 4 listopada 1999 r., I CKN 163/98, OSNC 2000, nr 5, poz. 90).

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna również w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych. Tak oznaczonego progu nie spełnia skarga w części zaskarzającej oddalenie apelacji od orzeczenia o oddaleniu powództwa wzajemnego w części dotyczącej żądania nakazania zwrotu szyldu lokalu oraz o oddaleniu powództwa wzajemnego ewentualnego w części dotyczącej żądania nakazania wykonania umowy najmu poprzez wskazanie miejsca zawieszenia szyldu oraz tablic reklamowych w postaci tzw. potykaczy.

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną pozwanego w przedstawionym wyżej zakresie oraz odpowiednio dotyczącą rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego - jako niedopuszczalną (art. 398⁶ § 3 k.p.c.).

- odnośnie istnienia przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania

Celem skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. W ramach tzw. przedsądu Sąd Najwyższy bada jedynie, czy wniosek jest uzasadniony w tym znaczeniu, że wskazano i należyście umotywowano przyczyny kasacyjne wskazane w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W przedstawionej skardze oparto się na przyczynie oznaczonej jako oczywista zasadność skargi twierdząc, że wynika z naruszenia art. 498 k.c. poprzez nałożenie na pozwanego (powoda wzajemnego), nieprzewidzianego tym przepisem, wymagania „wykazania podstawy, wymagalności i wysokości wierzytelności”. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego do skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Nie może budzić wątpliwości kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu tak znacznym, że nakazującym uwzględnienie skargi. Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Motywacja przytoczonej przyczyny kasacyjnej nie odpowiada powyższym wymaganiom. Nie ulega wątpliwości, że przedmiotem potrącenia mogą być tylko wierzytelności, których istnienie, wymagalność i wysokość została wykazana. Z ustaleń faktycznych, które zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. wiążą Sąd Najwyższy, wynika, że skarżący nie podołał ciężarowi wykazania istnienia ani wymagalności

wierzytelności wzajemnej zgłoszonej do potrącenia, gdyż zgodnie z porozumieniem stron kwota 375 000 zł stanowiła dodatkowe wynagrodzenie powoda za zawarcie umowy najmu (odstępne), nie podlegające zwrotowi i rozliczeniu. Konsekwentnie do umorzenia zobowiązania na skutek złożenia oświadczenia o potrąceniu nie doszło. Nieuwzględnienie zarzutu potrącenia nie może być w tych okolicznościach uznane za naruszenie przepisów prawa materialnego.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w części nie podlegającej odrzuceniu.

Uwzględniając okoliczności sprawy, charakter dochodzonego roszczenia Sąd Najwyższy w oparciu o zasadę słuszności oddalił wniosek powoda (pozwanego wzajemnego) J. P. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

jw

[aw]